

Marmorikuoriainen

Brun guldbagge
Protaetia marmorata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)



Luonnehdinta

Marmorikuoriainen on suuri, 19–25 mm pituinen kovakuoriainen. Selkäpuoli on ruskehtava ja vatsapuoli vihreä. Sekä selässä että vatsassa on runsaasti epäsäännöllisiä valkoisia kuviointeja. Väriyksessä on melko voimakas metallinen vihde.

Elinympäristö ja levinneisyys

Marmorikuoriainen elää usein avoimilla paikoilla, kuten puistoissa ja puistomaisissa metsissä. Toukat elävät lehtipuiden, pääasiassa tammien ja haapojen onteloiden lahossa puuaineksessa ja suosivat kosteaa elinympäristöä. Koteloita voi löytyä sekä lahosta puuaineksesta että maasta puun juurelta. Aikuiset marmorikuoriaiset hakeutuvat usein tammien rungoille mahlanvuotopaikkoihin, joskus myös kukille.

Marmorikuoriainen tunnettiin aikaisemmin lähinnä lounais- ja etelärannikon jalopuumetistä ja puistoista. Sisämaasta oli vain joitakin yksittäisiä havaintoja. Viime aikoina siitä on tehty havaintoja laajalta alueelta etelärannikolta Pohjois-Karjalaan asti, lisäksi on yksi havainto Keski-Pohjanmaalta. Lähes kaikki havainnot on tehty ikkunapyydyksillä tai syöttipyydyksillä, joita on käytetty yleisemmin vasta viime vuosikymmeninä. Kannan kehitystä on tästä syystä vaikea arvioida.

Nykytila ja uhkatekijät

Marmorikuoriaisen uhanalaistuminen johtuu suurien, vanhojen, sopivan lahojen puiden vähenemisestä metsien ja puistojen hoidon seurauksena. Myös metsien puulajisuhteiden muuttumisesta on ollut haittaa lajille.

Hoitosuosituks

Marmorikuoriaisen esiintymispaikalla ja sen lähiympäristössä tulisi säästää kaikki lahot ja suurikokoiset tammet, haavat ja muutkin ontot puut sekä turvata lahoppuujatkumo.

Lähteet

Kotiranta, H., Uotila, P., Sulkava, S. & Peltonen, S.-L. (toim.). 1998. Red data book of East Fennoscandia. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus ja Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsinki. 351 s.

Kuva: Juhani Päiväranta